

20 Maart 1946.

doss: 85/25
bylax 3

Archief Philip Staal

RN/JS

Den Heer Ph. Vos,
Rubensstraat 90b,
AMSTERDAM . Z .

Betreft MARCEL en PHILIP STAAL.

Geachte Heer Vos,

Wij meenen thans een pleeggezin gevonden te hebben voor Marcel en Philip Staal, geb. resp. 29-9-1939 en 13-6-1941.

Het zou ons zeer aangenaam zijn indien U ons een dezer dagen op ons Bureau kwam bezoeken om deze zaak nader te bespreken. De spreekuren zijn: Maandag, Dinsdag, Woensdag en Donderdag van 2-4 uur, Vrijdag en Zondag van 10-12 uur.

Uw komst met belangstelling tegemoetziende,

hoogachtend,
Namens de Stichting
"LE EZRATH HA JELED",

12 April 1946.

doss 85/25
bylax 4

85/25 RN/JS

Mevrouw Vos,
Rubensstraat 90b,
AMSTERDAM . Z .

Betr. MARCEL EN PHILIP STAAL

Geachte Mevrouw Vos,

Hierbij bevestigen wij het telefonisch onderhoud dat wij hedenmorgen met U mochten hebben en waarbij wij U mededeelden dat Dr. H. Keilson de kinderen Staal op Donderdag 13 April om 11 uur 's morgens kan testen. U was zo vriendelijk ons aan te bieden de kinderen hier te brengen. Mocht er een auto beschikbaar zijn, dan zullen wij U tijdig berichten.

U vriendelijk dankzeggend voor de moeite,

hoogachtend,
namens de Stichting
"LE EZRATH HA JELED",

COMMISSIE
VOOR OORLOGSPLEEGKINDEREN
BUREAU: KONINGSLAAN 31-33
Telefoon 98451
Postbus 401

door d'os/er byler 5

AMSTERDAM, 13 April 1946

Gelieve in Uw antwoord
te vermelden SB/vh
120555
120519

Le Esrath-ha-Jeled
Joh. Vermeerstraat 24
AMSTERDAM.

Sc-15

Naar wij vernemen werd door
Mevrouw Vos-de Jong met U afgesproken, dat
de oorlogspleegekinderen
PHILIP STAAL, geb.13.6.1941 en
MARCEL STAAL, geb.29.9.1939
op 18 dezer door Dr. Keilson getest zouden
worden. Bij dezen bevestig ik hier geen
bezwaar tegen te hebben, doch ik zou voor
de goede orde er op willen wijzen, dat
dergelijke afspraken niet buiten onze voor-
kennis gemaakt kunnen worden. Het zou door
mij op prijs gesteld worden, indien wij
in het vervolg bij voorbaat om toestemming
gevraagd zouden worden.

De Directeur,

Baracs

(S. Baracs)

Ingekomen	15/4. 46
Afdeling	Yor. 2079
D. B.	
Antwoord	

don 25/er byles 6

Rapport
over het Experimenteel-Psychologisch onderzoek
betreffende
Philip Staal, geboren 13-6-41.

Een rustige, in het begin ietwat schuchtere jongen, die men op het eerste gezicht niet ouder dan 4 jaar zou schatten. Hij stapt gehoorzaam de kamer binnen, neemt op de stoel plaats en verdiept zich in het tekenen, terwijl zijn begeleidster met den proefleider een gesprek voert. Hij gebruikt voornamelijk het rode kleurpotlood. Het valt dadelijk op, dat hij het potlood verkeerd vasthoudt en voor zijn leeftijd tamelijk onbehelpen tekent. Nu en dan kijkt hij van zijn tekening op en kijkt naar den proefleider, waarbij hij zijn ogen iets dichtknijpt en ietwat verlegen lacht.

Als het onderzoek begint, neemt hij zijn kleurpotloden en houdt ze vast in zijn hand en geeft blijk ze ook gedurende het gehele onderzoek niet graag te willen missen. Hij antwoordt met zachte stem en vaak zijn zijn antwoorden niet duidelijk gearticuleerd. Hij aarzelt wel eens met zijn antwoorden, maar over het algemeen vallen de resultaten van het onderzoek mede. Hij blijkt goed aangepast aan de test-situatie, is meegaande en gezeggelijk.

Het valt op, dat bij het bekijken van een plaatje, hij alle voorwerpen aanwijst, maar niet het kind, dat ook op het plaatje te zien is. Een poes herkent hij niet en zegt "meneer" tegen hem. Bij een ander plaatje, dat nogal zwart gefotocopiëerd is en een roeiboort met mensen erin voorstelt, zegt hij: "nigger, alle mannen in Indië". Op de vraag, waar hij dit aan ziet, zegt hij: "omdat het zwart is".

Bij de uitkomsten voor het 4e levensjaar valt op, dat hij bij het aanwijzen van twee verschillende grote lijnen telkens het onderste lijntje als het grootste aanwijst. Zijn sociale aanpassing blijkt goed te zijn, zoals o.m. ook uit zijn antwoord te zien is: "wat moet je doen als je het koud hebt?" "Dekens om je heen doen".

Op de vraag, of hij al naar school gaat, deelt hij mede: "Ik ga naar school om te zingen". Daarop staat hij op, om naar zijn begeleidster te lopen, die mede bij het testonderzoek aanwezig is, maar neemt dadelijk op verzoek weer op zijn stoel plaats.

Bij het natekenen van figuren valt op, dat hij deze tamelijk onbeholpen natekent, waarbij weer het slechte omgaan met het materiaal opvalt. Bij het noemen van kleuren noemt hij eerst blauw en rose, maar herstelt zich later en noemt alle kleuren op. Bij het noemen van gebruiksvoorwerpen valt op, dat bij de vraag, wat een stoel is, hij telkens naar de stoel kijkt en met zijn hand er op wijst, maar niet onder woorden brengt, wat een stoel is, terwijl hij dit bij andere voorwerpen, zoals vork en potlood, wel doet. Bij het paard zegt hij: "om mee te spelen" en deelt verder mede: "ik heb ook een olifant". Tegen het einde van het onderzoek verslapt zijn aandacht ietwat, hij wibbelt op zijn stoel en moet telkens verzocht worden nog even rustig te blijven zitten, wat hij ook zonder tegenstand doet. Hij is zeer bijzonder gezeggelijk. Bij het leggen van twee rechthoeken geeft hij weer blijk, niet met materiaal te kunnen omgaan,

CONCLUSIE.

Een rustige, gezeggelijke, sociaal goed aangepaste jongen, die blijk geeft niet met materiaal te kunnen omgaan, omdat hij misschien te weinig ermede heeft leren om te gaan. Men krijgt de indruk, dat dit kind te weinig moeilijkheden in zijn opvoeding oplevert, zodat het te zeer aan zichzelf werd overgelaten. Zoals den proefleider werd medegedeeld, verklaarde zijn tegenwoordige pleegmoeder: "Flipje is een zoet jongetje, dat men overal kan neerzetten". Deze zoetheid is misschien de reden, dat ~~hi~~ op den jongen te weinig gelet is en hij een partiële achterstand in zijn ontwikkeling vertoont, enkel wat het omgaan met materiaal betreft. Hij is anders een geestelijk normaal ontwikkeld kind, dat zo gauw als mogelijk is, in een kleuterklas dient te worden opgenomen.

21 April 1946.

door S^{05/25} bladz 7

Mevrouw A. Bakker-Rivlin,
de Carpentierstraat 177,
1s-4 R A V E N H A G E.

RN/JJ 85/25

Betreft Philip Staal, geb. 13-6-1941.

Zeer geachte Mevrouw Bakker,

Hierbij zenden wij U het rapport over het experimenteel-psychologisch onderzoek betreffende PHILIP STAAL, geb. 13-6-1941. Gaarne zullen wij van U vernemen hoe de Fam. Volf, Willemslein 6, Rotterdam, over dit rapport denkt, opdat wij bij een gunstig resultaat mevrouw Vos, tante van Philip en den jongen zelf in contact kunnen brengen met de familie Volf. Het broertje Marcel Staal, heeft op het ogenblik wezelen, zodat hij niet getest kon worden.

Gaarne zouden wij van U horen of de Fam. Volf ook prijs stelt op een rapport omtrent Marcel.

Met vriendelijke groeten,

namens de Stichting

door S^{05/25} bladz 8
29 April 1946.

Bureau voor Oorlogspleegkinderen,
Koningslaan 31-33,
A M S T E R D A M . Z .

85/25 RN/VD

Betr. PHILIP STAAL, geb. 13-6-1941 en MARCEL STAAL, geb. 29-9-1939

Mijne Heren,

Hierbij zenden wij U het psychologisch rapport betreffende PHILIP STAAL, geb. 13-6-1941. Het broertje MARCEL STAAL, geb. 29-9-1939, dat geheel genezen is, zal binnenkort door Dr. H. Keilson getest worden.

Hoogachtend,
namens de Stichting
"LE EZRATH HA JELED", R

door 10⁵⁷ byler 9
2 Mei 1946.

Bureau voor Oorlogspiegelkinderen,
Koningslaan 31-33,
AMSTERDAM. Z.

85/25 RN/JS

Betr. MARCEL STAAL, geb. 29-9-1939.

Mijne Heren,

Hierbij delen wij U mede dat MARCEL STAAL, geb. 29-9-1939
op 3 Mei a.s. door Dr. H. Keilson getest zal worden.

Hoogachtend,
namens de Stichting
"LE EZRATH HA JELED", *R*

„LE-EZRATH HA-JELED“

(Het Kind ter Hulpe)

STICHTING TOT VERZORGING VAN
NEDERLANDSCHE OORLOGSPLEEGKINDEREN

=

Bankier: Rotterdamsche Bank N.V.

=

Gefieve in Uw antwoord te vermelden:

.....Dr. K/HB.

Amsterdam-Z., 5 Juli 1946.

Joh. Vermeerstraat 24

Tel. 95540 - Administratie

Tel. 97507 - Bestuur

Sociale en Medische Afd.

Den Weledelen Heer K. Caneel,
Verdilaan 12,
Hilversum.

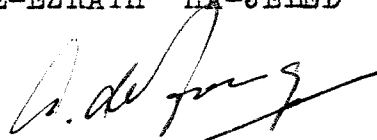
Zeer Geachte Heer Caneel,

Hierbij deen wij U toekomen het rapport over het Experimenteel-
Psychologisch onderzoek van Marcel Staal, geboren 29-9-1939, verricht
op 3 Mei 1946 te Amsterdam.

Hoogachtend,

NAMENS DE STICHTING
"LE-EZRATH HA-JELED"

Bijl.: 1 rapport.

Bijlage 9^a
doss. 85/25

Rapport
over het Experimenteel-Psychologisch onderzoek van
Marcel Staal, geboren 29-9-1939
op 3 Mei 1946, te A'dam.

Een klein, tenger gebouwd jongetje, dat ietwat benepen met zijn tijdelijke pleegmoeder de kamer binnenkomt en den proefleider aarzelend de hand geeft. Hij zegt geen woord en als men hem vraagt zijn jas uit te trekken, staat hij bewegingsloos en doet het niet. Als men hem begint te helpen, werkt hij mee, maar hij moet twee à drie keer worden verzocht op de stoel te gaan zitten. Hij kijkt schichtig uit een paar grote bruine ogen. Hij is pas ontslagen uit het ziekenhuis, waar hij wegens een huidziekte heeft gelegen met aansluitende Rode Hond. Ook nu nog is de toestand van zijn huid niet volledig geresitueerd. (eczeem)

Als hem beloofd wordt plaatjes te gaan bekijken, gaat even een glimlachje over zijn gezicht, maar hij ontwikkelt haast geen initiatief. Zijn eerste antwoorden zijn nauwelijks te verstaan. Hij noemt met zachte stem zijn naam en weet precies, hoe oud hij is. Vertelt ook, dat hij naar de grote school gaat en in de tweede klas zit. Hierbij lacht hij weer ietwat verlegen, Dadelijk bij de eerste vragen der proefreeks, die voor het 7e jaar aangezet zijn, valt op, dat hij zich goed in een andere situatie kan verplaatsen. Zo zegt hij b.v. bij één plaat: "het meisje moet in de hoek gaan staan". Desgevraagd geeft hij eerst blijk het verschil tussen rechts en links niet te weten en hij lacht iets verlegen, maar tenslotte wijst hij aarzelend rechter oor, linker oor, rechter voet, linker voet enz. aan. Waar het om getallen gaat, als b.v. 13 centen tellen of munten kennen, ontwikkelt hij meer initiatief. Het valt op, dat hij een kwartje niet kent en een gulden ervoor zegt.

Hij is wel meegaande, maar spreekt gedurende de gehele proef met zachte stem. Hij ontdooit pas, als hij in de gelegenheid wordt gesteld meer initiatief te moeten ontwikkelen. Later, buiten het testlokaal, blijkt hij zijn schuwheid overwonnen te hebben en speelt samen met den proefleider en zijn jonger broertje bal, waarbij hij blijk geeft slacht met de bal te kunnen spelen.

vervolg: Marcel Staal.

- 2 -

Zijn inzicht in levenssituaties, berekend voor het 6e jaar, blijkt niet op peil te zijn. Zo zegt hij op de vraag: "wat moet je doen, als je naar school gaat en het regent?" "Thuisblijven".

Hieruit blijkt een zeker gebrek aan sociale aanpassing, die dezen intelligenten jongen met een vaak geremd initiatief wellicht hindert, een situatie baas te worden, die hij naar zijn intellectuele capaciteiten zeker aan zou kunnen.

En dan steekt hij de duim in de mond en zuigt. (le kootje) Als hij hoest, houdt hij zijn hand voor zijn mond en wendt zich af. Ook hij geeft, net zoals zijn broertje, blijk slecht met materiaal te kunnen omgaan, want op de leeftijd van 5 jaar, wijst hij zonder voorafgaand onderzoek een doosje aan, dat zwaarder is, kijkt daarbij schichtig op en vraagt: "moet het zo?" Ook bij het leggen van 2 rechtboeken geeft hij blijk niet met materiaal te kunnen omgaan. In tegenstelling hiermee dient vermeld te worden, dat het strikken van een veter, berekend voor de leeftijd van 7 jaar, buitengewoon handig en zorgvuldig uitgevoerd wordt. De partiële achterstand in de omgang met materiaal is zeker te wijten aan een onvolledige kleuterschoolopleiding. Hij is gezellig en voert drie opdrachten met veel plezier en meer initiatief uit. Ook bij het tekenen van een vierkant, dat hij zeer zorgvuldig en goed uitvoert, geeft hij blijk onzelfstandig te zijn, want hij aarzelt en kijkt onder het tekenen verschillende keren den proefleider aan. Marcel blijkt gevoelig voor lof te zijn, want in aansluiting aan een proef, die hij goed heeft opgelost, en waarvoor hem lof wordt gegeven, deelt hij mede: "ik ben knap op school, $80 + 80 = 160$, want $8 + 8 = 16$."

Conclusie en Advies.

Ook deze jongen vertoont, evenals zijn broertje, een discrepantie in zijn ontwikkeling, want wat het omgaan met materiaal betreft. Hiermede hangt samen, dat men tot

vervolg: Marcel Staal.

- 3 -

het 4e jaar terug moet gaan, totdat alle proeven positief berekend kunnen worden, terwijl de grens naar boven t/m het 8e jaar ligt.

Het gaat hier om een eenkennig, sociaal niet helemaal aangepast kind, dat door zijn schuchterheid vaak te weinig initiatief ontwikkelt en geremd is.

De intellectuele aanleg ligt zeker boven het gemiddelde. Den jongen dient de gelegenheid te worden gegeven door spelletjes en materiaal de achterstand in zijn ontwikkeling in te halen. Om hem vrijer en zelfstandiger te maken, dient in overweging te worden genomen om hem misschien voor enige tijd op een Montessorischool te plaatsen.

H. Kellerman

HENR. WOLF-VAN NISPEN

ROTTERDAM,
BREEPLEIN 6

doss 85/25 blyk 10
6 Mei 1948

doss 85/25

Heer gaachte Menom
Bakker.

Om u de waarheid
te zeggen kunnen we ons niet
voorstellen, dat pleegkinderen
van de O.G.K. zoo verwaarloosd
zijn, wat lichamelijke en
geestelijke ^{ver}zorging betreft.
Als wij hebben kunnen con-
teeren t. a. v. de jonges Staat.
Preide aardig pretere kinde
kouds we de Wyden j. l. te hier
van Menom Vos blyk. We zien
er echter zeer tegenop om de
zorg een meer speciale behan-
deling voor de chronische a-
kroef zeer verwaarloosde
huidaandoening van Menom
op ons te nemen. We geven
grif toe dat hier misochie

te sterk egotisme de doorslag
geeft, aan de andere kant
kannem we ons niet indenken
dat er onder de deurenden
kinderen, waarvoor over-
plaatsing en een eigen huis
voor het leven gemaakt
wordt, geen paar goed gerout
te vinden zijn.

't Spijt ons zeer dat onze ver-
wachting spreedig ons huis
voor een paar jong weesjes open
te stellen, niet nu al wer-
kelijkt kan worden, maar
we hopen dat u met even-
veel voortvarendheid als
tot nu toe onze verlangens
wilt behartigen, resp. aan-
event. daarvoor in aan-
merking komende instantie
wilt zorgen.

Met de meeste haast
en in afwachting spoedig
verder bericht van u te
mogen ontvangen

Graafland
Abolpvanhuizen
en Ebtgenant.

5 Juli 1946.

doss. 85/25/robbles 13

doss.

Den Weledelen Heer K. Caneel,
Verdilaan 12,
Hilversum.

Dr. K/HB.

Zeer Geachte Heer Caneel,

Hierbij doen wij U toekomen het rapport over het Experimenteel-
Psychologisch onderzoek van Marcel Staal, geboren 29-9-1939, verricht
op 3 Mei 1946 te Amsterdam.

Hoogachtend,

NAMENS DE STICHTING
"LE-EZRATH HA-JEIED"

Doss. 85/25

Bijlage 14

15 October 1946.

RN/EM 85/25

Joodse Coördinatie Commissie,
Joh. Vermeerstraat 18,
A m s t e r d a m .

Soc. Afdg

R'heim Stichting

Voor de oorlogspleegekinderen MARCEL en PHILIP STAAL, resp. geb.
29-9-39 en 13-6-41, is nodig:

Breiwol (voor het maken van 2 sloppakjes)

Gelieve de bon bij ons bureau af te geven.

Accoord

R

teilson
wards.

Origineel 74A

don. 85/25

Naarden-Bussum, Januari 1952.

Aan het Bestuur van de
Stichting "Le-Ezrath Ha-Jeled"
Joh. Vermeerstraat 24,
Amsterdam.(Z)

X
Geacht Bestuur,

Naar aanleiding van Uw verzoek om
onderzoek van MARCEL STAAL, geboren 29 September
1939, heb ik de eer U het volgende mede te delen.

Marcel werd door mij voor het eerst onderzocht
3 Mei 1946. Aan dit rapport mag ik refereren.

Bij hernieuwd contact in Januari 1952 herinner-
de hij zich vaag het eerste onderzoek.

Marcel is nog altijd een tenger gebouwde jongen
van middelmatige lengte.
Hij maakte een wat schuchtere en verlegen indruk, maar
het contact met hem kwam betrekkelijk gauw tot stand,
althoewel hij weinig spraakzaam is en hij zijn medede-
lingen op een wat terughoudende en monotone manier doet.
Hij is een eigenaardig mengsel van kinderlijkheid en
voor-puberteit en het kost enige moeite voor men hem
zover krijgt wat spontaner van zichzelf te vertellen
en van zijn leven in de Rudelsheimstichting.
Alhoewel hij hierover betrekkelijk schaars is met zijn
mededelingen en vooral weinig kan zeggen over moeilijk-
heden, die zich hebben voorgedaan, krijgt men toch niet
de indruk, dat hij tracht iets te verbergen.
Heel gauw blijkt, dat hij in de laatste tijd nogal bezig
is met zeer bepaalde droom- en fantasie voorstellingen,
die een grote plaats in zijn leven op het ogenblik inne-
men. Zoals niet anders te verwachten is, slaat deze fan-
tasie op zijn overleden ouders. En als men een beetje
dieper er op ingaat vertoont hij eigenlijk het beeld,
dat wij kennen van onze weeskinderen en dat toch wel
enigszins in typisch verband staat met de beginnende pu-
berteit en de beginnende groei der persoonlijkheid.
Hierbij toont hij opeens ook een veel warmer affect en
een veel grotere meegaandheid dan in het begin en het
lijkt ons, dat hij blij is, dat hij zich hierover eens
een keer kan uitspreken.
Over zijn verblijf in de Rudelsheimstichting vertelt hij
weinig en dit weinige is enkel waardierend. Maar toch
krijgt men de indruk, dat er wel weinig op zijn proble-
men wordt ingegaan.

In het intelligentie onderzoek maakte hij een veel even-
wichtiger indruk dan zes jaar geleden; ook nu kregen wij
de indruk, dat zijn intelligentie weer boven het gemid-
delde ligt. Het is alleen de vraag of hij door een te-
kort aan initiatief en door zijn toch wat geremde ge-
voelsleven niet tot die prestaties komt tot welke hij
in staat zou kunnen worden geacht.

vervolg I rapport Marcel Staal.

Heel en passant vertelt hij toch inderdaad van de moeilijkheden die enige tijd geleden wel met geld en snoepjes zijn gebeurd, maar wij krijgen de indruk, dat die eigenlijk helemaal niet veel om het lijf hebben en een beetje opgeblazen zijn.

Wat zijn sexuele ontwikkeling betreft, blijkt aan zijn voorlichting nog het een en ander te haperen. Hier ligt zeker een tekort aan reële voorlichting met als resultaat: een tekort aan aanpassing.

Wij zouden hem thans niet meer eenkennig kunnen noemen zoals in het eerste rapport, maar misschien is hij wel wat ondervoed aan affectieve warmte.

Conclusie en advies:

Deze wat geremde jongen met een behoorlijke intellectuele aanleg heeft een beetje het voorkomen van een gestichtskind zonder dat daarmee bedoeld is, dat dit nu het gevolg is van zijn verblijf in de Rudelsheimstichting, gezien het feit, dat hij in 1946, toen hij nog bij zijn pleegmoeder was, dezelfde indruk maakte (zie ons rapport dd. 3.5.'46).

Wij zouden willen adviseren hem wat tegemoet te komen en meer op zijn gevoelsontwikkeling te letten dan op de zuiver formele uitingen van een wat hulpeloos en schuchter ventje, waar geen greintje kwaad bij zit. Tot nu toe kunnen wij hem nog niet als neurotisch karakter zien en ook de moeilijkheden, die hij opleverde niet als uitingen van een neurotisch symptoom. Als hij een beetje warmer wordt opgevangen zou hij zich wat behaaglijker gaan voelen.

In verband met de slechte sexuele voorlichting is het geïndiceerd deze jongen deskundig voor te lichten; ik zal met hem voorlopig van tijd tot tijd contact houden.

H. Krilsen